

REGULISANJE UGOVORA O GRAĐENJU U NEKIM ZEMLJAMA EVROPSKE UNIJE

REZIME: Ugovori o građenju se razlikuju od države do države. To ima više različitih faktora, zavisno od pravnog sistema na kome počiva pravo države članice EU. Kako su opšte prihvaćena dva sistema u državama članicama Evropske unije, rimsko kontinentalni i anglosaksonski sistem tako se i forme ugovora razlikuju. A ako se pogleda forma ugovora u rimsko kontinentalnom sistemu, koji delimo na pandektni sistem i institucionalni sistem i tu možemo videti razna odstupanja od formi za ugovor o građenju. Za Skandinaviju ima sve više uporišta da je ona pravni sistem za sebe, neka vrsta mešavine između common law i kontinentalnog sistema. Autor će u radu prikazati pravno regulisanje ugovora o građenju i kako je normirano u nekim zakonodavstvima Evropske unije. Da li je ugovor o građenju samostalni imenovani ugovor ili se koristi analogija preko ugovora o delu i posebnih zakona?

Ključne reči: ugovori, ugovor o građenju, Evropska unija, forma ugovora.

Pojam ugovora o građenju

Ugovor o građenju je relativno mlad samostalni imenovani ugovor. Srpsko zakonodavstvo ga poznaje u Zakonu o obligacionim odnosima iz 1978. godine. U Evropi, ugovor o građenju vuče korene iz rimskog prava, tačnije iz ugovora o delu. Lex Puteolana, iz 105. god pne., je jedan od prvih ugovora o građenju koji su ostali zapamćeni u istoriji. Naime, taj ugovor je uklesan u mermerne ploče povodom izgradnje neke građevine u gradu Puteoli.

Sam ugovor podrazumeva izvođenje nekih građevinskih radova gde se obično javljaju dve strane ugovornice, naručilac radova i izvođač radova. To

* Doktorand i asistent na Pravnom fakultetu za privredu i pravosuđe u Novom Sadu Univerziteta Privredna akademija, e-mail: marija.stankovic.batocina@gmail.com

su strane u ugovoru. Radovi mogu biti različiti od izvođenja kompletnih građevinskih radova od samog početka, do prepravki, rekonstrukciji, nadgradnji. Obe strane imaju određena prava i obaveze.

Dolazimo do osnovnih elemenata ugovora o građenju, koji su u našem zakonodavstvu svedeni na **predmet** i **cenu**. Oni su potrebni da bi ugovor bio punovažan. Postavlja se pitanje roka, koji je po autorima ovog rada vrlo bitan element. Pozitivno zakonodavstvo ne navodi rok kao jedan od bitnih elemenata ugovora o građenju. Ali bez roka kao bitnog elementa u ugovoru nemoguće je sprovesti ugovor u delo jer ne bi se znao ni početak izvođenja radova, kao ni završetak, ni vremenski period izgradnje. To je sve u uzročno-posledičnoj vezi sa predmetom građenja i cenom.

Pravno regulisanje ugovora o građenju u nekim zakonodavstvima država EU

Nemačka poznaje ugovor o građenju u svom Građanskom zakoniku (BGB), koji normira ugovor u članovima 631. do 651. Građanskog zakonika. Međutim, paralelno sa zakonom se koriste i Posebna pravila koja dopunjuju ugovorne odredbe koje BGB ne poznaje. Pun naziv tih pravila je „Posebna pravila za javnu nabavku radova (VOB/B)“, a knjiga B ima dodatak „Uslovi za izvođenje radova“. Kao i u srpskom zakonodavstvu gde Posebne uzanse o građenju nisu zakonski obavezujuće osim ako ih strane izričito ne ugovore i time mogu derogirati zakonske odredbe, tako i u nemačkom zakonodavstvu, posebna pravila se moraju izričito ugovoriti jer nemaju snagu zakona, već imaju karakter opštih uslova poslovanja.

Francuska je među prvima u modernom pravnom sistemu normirala ugovor o građenju koji je i dalje na snazi u njihovom Građanskom zakoniku iz 1804. godine. Članovi o ugovorima i obligacijama se nalaze u članovima od 1100-1386. To je najpostojaniji građanski zakonik u Evropi. U februaru 2016. godine doneta je *Ordonance-a* koja će upotpuniti ugovore o građenju jer isti nisu modernizovani više od 200 godina, a koja je stupila na snagu u građanskom zakoniku u oktobru 2016. godine.¹ Ona će upotpuniti nove članove građanskog zakonika, gde će pokušati da se isprate svetski trendovi u oblasti ugovora o građenju sa trenutnim svetskim pravnim tekovinama.

¹ Više o promenama delova o obligacijama i ugovoru o građenju u francuskom građanskom zakoniku na <https://www.mayerbrown.com/files/Publication/dfa577b7-4efe-4725-86dc-b4202a827f39/Presentation/PublicationAttachment/b467c383-380f-471c-8247-bec62661d51b/Dec2016-A-French-Revolution-for-Construction-Contracts.pdf> (pristupila dana 30.04.2017. god)

Francuska ima još jedan zakon koji je usko vezan sa građenjem a zove se **Code de la construction et de l'habitation**, koji se koristi u mestima gde ima više od 200.000 stanovnika i vezan je za urbanističke uslove građenja i lokacijske uslove.

Italija odredbe ugovora o građenju normira u svom građanskom zakoniku II Codice Civile Italiano iz 1946 godine. Najbolji prikaz građenja je u čl. 1655. zakonika.² Pored Građanskog zakonika koji normira ugovor o građenju, u Italiji građenje se normira i Zakonom 1150 iz 1942. godine (tzv Urbanistički Zakon) kojim se uređuje urbanistički plan građenja³ koji dozvoljama opštinskim organima da slobodno odlučuju o nepokretnostima na svojim teritorijama ali koja mora biti u saglasnosti sa Predsedničkim Dekretom 380/2001, (kasnije dobija naziv Konsolidovani Zakon) koji takođe uređuje građenje i renoviranje postojećih objekata.

Austrija poseduje sličan pravni sistem kao i Nemačka. Građanski zakonik Austrije⁴ poznaje odredbe ugovora o delu u članovima 1165-1172. koje se analogno koriste za ugovor o građenju gde su strane fizička lica ili za radove manjeg obima. Za sve građevinske ugovore koriste se tipizirana pravna pravila nazvana ÖNORM B2110. To je skup formalnih tipiziranih pravila vezanih za zaključivanje ugovora o građenju. Za veće poduhvate kao što su tuneli, kanali, iskopavanja, koriste se ÖNORM B2118 modeli ugovora. Ovi tipski ugovore važe samo u nacionalnom zakonodavstvu. Za međunarodne ugovore o građenju, Austrija se oslanja na FIDIC modele ugovora.

Španija ugovor o građenju normira u svom građanskom zakoniku, i to u članovima od 1588 do 1600 koji postavlja osnove za pružanje građevinskih usluga. Ono što ne pokriva građanski zakonik, nalazi se u Španskom Građevinskom Zakoniku (*Ley de Ordenación de la Edificación*) br. 38/1999

² Il Codice civile Italiano, LIBRO QUARTO - Delle obbligazioni, Titolo III - Dei singoli contratti (artt. 1470-1986), Capo VII - Dell'appalto, art. 1655, L'appalto è il contratto con il quale una parte assume, con organizzazione [2082] dei mezzi necessari e con gestione a proprio rischio ⁽²⁾, il compimento di un'opera o di un servizio ⁽³⁾ verso un corrispettivo in danaro. Na srpskom: Ugovor kojim se jedna strana predstavlja kao organizacija sa potrebnim sredstvima, koja prihvata rizike za izvođenje svih radova ili usluga a za uzvrat dobija novčanu nadoknadu. Ugovor koji se tiče nepokretnostima se zaključuje u pisanoj formi i mora se overiti pred notarom. Takođe se razlikuje od podizvođača jer izvođač radova mora biti pravno lice sa određenim kvalitetima i licencama. Takođe izvođač radova snosi rizik za finansiranje izvođenja radova i naplaćuje se nakon završenih radova, pa mu stoga i preostoji veliki rizik i odgovornost.

³ Više o zakonu u: Lege 17 agosto 1942, n.1150, Lege urbanistica, (tra parentesi gli articoli della legge n.765 1967.)

⁴ ABGB više na: <http://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10001622> (pristupila dana 15.05.2017.god)

godine. U tom zakonu je normiran sam proces građenja, kao i sva prava i obaveze koje proizilaze iz tog ugovora prema stranama. U zakonu (*Código Técnico de la Edificación*) je zauzet stav o tehničkim uslovima i propisima za izgradnju. I u Španiji postoji Urbanistički zakon koji reguliše lokacijske i urbanističke uslove.

Portugal je građenje regulisao u dva pravca. Za javno građenje doneo je više uredbi- zakona koji su vezani za građenje ali u svojim okvirima koji regulišu. Tako je izvođenje javnih radova uredbom-zakonom br. 28-2008. koja je postala Zakon o javnim ugovorima, koji je izmenjen i dopunjen sa uredbom-zakonom br. 149/2012 i uredbom-zakonom 214G/2015.

Za privatni sektor građenja je nadležnost građanskog zakonika iz 1966. godine.

Belgija kao i prethodne zemlje poznaje ugovor o građenju i normira ga u svom građanskom zakoniku. Opšte odredbe o ugovorima u članovima 1101 – 1369, a građenje u članu 1787. Pored toga, ima dosta uredbi kojima reguliše odredbe ugovora o građenju koji nisu regulisani u građanskom zakoniku. U knjizi VI Privrednog zakonika – Tržišna praksa i zaštita potrošača iz 2015. godine se takođe reguliše oblast građenja kojom je nasleđen po Zakonu iz 1971. godine. Javni ugovori vezani za građenje su regulisani u posebnom zakonu koji je donet u junu 2006. godine a dopunjen 2013. godine.

Holandija – Opšti građevinski zakon je inkorporisan u Građanski Zakonik. U građanskom zakoniku su napravili poseban deo koji se odnosi na veliki broj posebnih ugovora koja uključuju specifična pravila za opšte uslove građenja. Pored ovih odredbi, u Holandiji se koriste i jedinstveni opšti uslovi ili jednostrani uslovi građenja, ali kako nemaju imperativnu snagu primene, stranke moraju saglasiti njihovu primenu u ugovorima. I oni koriste urbanistički zakon koji uređuje prostorno planiranje na osnovu kojih se prave projekti za građenje.

Velika Britanija je zemlja common law pravnog sistema. Kao i u Irskoj i na Kipru, koriste se prava presedana, tj. običajno pravo sa dopunom zakona. Tako se u Velikoj Britaniji koristi **Contract Law** – koje uređuje same ugovore, zatim, **Law of Tort** – koji se koristi kada dođe do nepoštovanja ugovora u smislu deliktne odgovornosti. **Podzakonski akti - Legislation** kao što su naredbe, odluke se koriste zavisno od slučaja. **Criminal law** u slučaju krivične odgovornosti, **Law of Restitution** koji lišavaju okrivljenog kada se dokaže da je kriv neosnovane dobiti da oštećeni ne bi trpeo neosnovano. Jedan modalitet je i **Breach of statutory duty** – **kršenje zakonskih obaveza**, koji se koristi za pokretanje tužbe radi za zaštite interesa iz ugovora.

Slovačka nije poznavala ugovor o građenju kao samostalan imenovani ugovor. Kada je izvršila harmonizaciju prava sa pravom Evropske unije ona je usvojila **Zakon o građenju (Building Act)** koji detaljno reguliše građenje. Detaljnije regulisanje ugovora se primenjuje korišćenjem analogije preko dva zakona. Trgovačkog zakona koji reguliše odnose između pravnih lica preko nekih drugih sličnih ugovora, kao što je ugovor o kupoprodaji i Građanskog zakonika koji zadovoljava odredbe ugovora o delu ili nekih sitnijih radova između fizičkih lica i fizičkih i pravnih lica i reguliše materiju samog obligacionog odnosa. Zakon o javnim nabavkama postoji i on se koristi kod zaključenja ugovora o građenju gde se kao jedna strana javlja država.

Hrvatska slično kao i Republika Srbija ima na snazi Zakon o obveznim odnosima iz 2005. sa izmenama i dopunama 41/08, 125/11 i 78/15. god koji reguliše odredbe ugovora o građenju i Posebne uzance o građenju iz 1977. god, ali je u toku izrada novih Posebnih uzanci (predlog je otvoren do 01. 06. 2017). Zakon ima prednost nad uzansama, pa tako one se mogu koristiti samo kada ih obe strane izričito zahtevaju i unesu u ugovor o građenju. Takođe imaju i Zakon o gradnji.⁵

Češka ima dosta posebnih zakona koji reguliše građenje i odnose stranaka. Pa tako za određene odredbe se koristi Građanski zakonik br. 89/2012, zatim Zakon o građenju br. 183/2006, Administrativno-procesni Zakon br. 500/2004 i Zakon o ekspropijaciji br. 184/2006. Pored zakona imaju dosta uredbi koje su na snazi i koje utiču na građenje, pa tako uredba br. 268/2009. koja se tiče tehničkih uslova za građenje, uredba br. 499/2006. vezana za dokumentaciju za građenje, uredba br. 501/2006 koja se tiče zemljišta i uslova za korišćenje, uredba br. 500/2006 vezana za planiranje materijala i planiranje dokumentacije i evidenciju aktivnosti, uredbu br. 503/2006. koja reguliše građevinsku dozvolu i uredbu br. 146/2008. koja se odnosi na obim i sadržaj projektne dokumentacije vezane za saobraćajnice.

Letonija građenje reguliše preko Zakona o građenju koji je donet 1995. godine sa kasnijim izmenama i dopunama i koji se bavi problematikom građenja i reguliše terminologiju, oblike građenja, itd. Takođe sam oblik ugovora o delu koje se analogno primenjuje se nalazi u Građanskom zakoniku Letonije i to u članovima 2212 – 2229. zakonika.

Švedska kao jedna od država Skandinavskog poluostrva slično kao i Danska reguliše ugovor o građenju. Ona nema klasičan pisani ugovor o građenju normiran u zakonu. Koristi se Švedskim zakonom o obligacijama kada je potrebno napraviti formu ugovora, kao i sa zvaničnim tipskim formularima.

⁵ *Narodne Novine* br. 153/13.

Tako ima AB-04 koji služi kao opšti uslovi za ugovore o građenju gde se izvodi građenje, ili za radove fizičkih lica ili za usluge o građenju, ali samo izvođenje radova, bez ugovora o projektovanju ili nadzora. AB-06 su opšti uslovi za ugovore o građenju gde se izvodi građenje, ili za radove fizičkih lica ili za usluge o građenju, sa kompletnom uslugom - izvođenje radova + projektovanje i nadzor. Opšti uslovi AB-09 su samo ugovori o projektovanju gde se izrađuje projekat za kasnije građenje.

Danska ima specifičan odnos prema ugovorima o građenju. Ona koristi više pravnih izvora. Za ugovore koristi Zakon o ugovorima, a u posebnom Zakonu o odgovornosti reguliše naknadu štete i odgovornost. Specifičnost je što daje prednost sudskoj praksi – presudama nacionalnih sudova i arbitražnih odluka vezanih za građenje. I pored ovoga se bazira i na tipske formularne ugovore o građenju i to AB 92 - Opšti uslovi za pružanje radova i materijala u izgradnji i inženjering, ABT 93 – Opšti uslovi za ključ u ruke i ABR 89 – Opšti uslovi za savetodavne usluge.

Finska građenje reguliše kroz posebna pravila koja se nazivaju Uslovi YSE 1998. (**YSE 1998 Conditions**) Oni detaljno regulišu odnose u ugovoru o građenju jer su slične našim Posebnim uzansama o građenju. Sam ugovor se zasniva po Zakonu o obligacionim odnosima – **Contracts Act 228/1929**, koji reguliše samu formu ugovora i način zaključenja.

Grčka građenje reguliše u svom Građanskom zakoniku i to u članovima od 681. do 702. zakonika. U njemu reguliše odredbe o građenju, između fizičkih lica i samog izvođenja. Što se tiče ozbiljnijih građevinskih poduhvata, zakon ne predviđa limite za takvo zaključivanje već ostavlja na slobodnoj volji među strankama da usaglase ugovor kako žele. Pored ovih odredbi, koriste se i Zakon o planiranju i urbanizmu, Zakon o gradskom održivom razvoju, Novi Zakon o Opštem građenju.

Rumunija kao jedna od najmlađih članica EU, a čije pravo počiva na Francuskom građanskom zakoniku, ugovor u opštem smislu kao i ugovor o građenju reguliše u svom građanskom zakoniku. Pored toga ima specifične zakone koji regulišu: Zakon 50/1991- reguliše dozvolu za pokretanje građevinskih poslova, Zakon 10/1995 – reguliše kvalitet građenja, Zakon 350-2001 reguliše urbanistički plan.

Irska je država koja svoje zakonodavstvo bazira na common law sistemu. Tako ona ugovor o građenju normira na više načina. Prvi način je preko **sudskih odluka (case law)** koje su se javljale kroz suđenja i uzimaju se kao presedani. Primena ugovornih odredbi se može obezbediti i preko Organa običajnog prava koji sankcioniše delikte koji se javljaju u slučaju nepoštovanja ugovora, osim ako taj organ nije isključen prilikom zaključivanja ugovora.

Imaju i pisane akte koji se nazivaju **equity** i mahom služe kao pravni lekovi u slučaju spora usled neispunjenja odredbi ugovora. Najčešći sinonim za equity je pravo pravičnosti. **Statutory Instruments Act**⁶ reguliše najširi spektar procesa kao što su javne nabavke, arbitraža, obligacije, bezbednost i zdravlje, krivična dela.

Mađarska kao glavni izvor ugovora o građenju navodi svoj građanski zakonik koji reguliše opšte uslove u ugovorima o projektovanju i izvođenju radova u celini ali specifičnost što zakon nije imperativan u celosti već dozvoljava strankama fleksibilnost u korigovanju ugovornih odredbi. Pored građanskog zakonika u Mađarskoj se koristi i Zakon o građenju, koji je donet 1997. god., a kasnije je menjan u Zakon o građenju, formiranju i zaštiti životne sredine, sa dopunama 191/2009, 194/2009, 312/2012 i 266/2013.

Pravno regulisanje ugovora o građenju u pravu Republike Srbije

Zakon o obligacionim odnosima reguliše odredbe ugovora o građenju od 630. do 647. člana. Definiše ugovor kao „Ugovor o građenju je ugovor o delu kojim se izvođač obavezuje da prema određenom projektu sagradi u ugovorenom roku određenu građevinu na određenom zemljištu, ili da na takvom zemljištu, odnosno na već postojećem objektu izvrši kakve druge građevinske radove, a naručilac se obavezuje da mu za to isplati određenu cenu.”⁷ Za razliku od hrvatskog Zakona o obveznim odnosima koje je iz svoje definicije uklonilo da je ugovor o građenju ugovor o delu, naš sadrži i upućuje na regulisanje ugovora o građenju kroz ugovor o delu u nedostatku odredbi koje regulišu navedene odredbe. U ostalom delu definicija je ostala nepromenjena, a skoro je identična u svim ostalim zakonima o obligacionim odnosima u republikama bivše SFR Jugoslavije.

Posebne uzanse o građenju „su kodifikovani običaji koji su doneti 1977. godine i koji se i dan danas ugovaraju. Isključivo se koriste autonomijom volje, njihova primena nije obavezana imperativnim propisima od strane države. Smatra se da je primena Posebnih uzansi isključena kada su stranke prećutno ili izričito naglasile u ugovoru da isključuju primenu navedenih uzansi. U suprotnom smatra se da su pristale i da su saglasne na odredbe koje će se primenjivati iz njih. Zakon o obligacionim odnosima ih predviđa samo ako

⁶ Statutory Instruments Act 1947., Detaljnije na: <http://www.irishstatutebook.ie/eli/1947/act/44/enacted/en/html> (pristupila dana 16.05.2017. god)

⁷ Zakon o obligacionim odnosima, čl. 630. st.1

su izričito ugovorene jer one su se koristile do izlaska Zakona o obligacionim odnosima koji je preuzeo na sebe regulisanje odredbi ugovora o građenju.⁸

Zakon o planiranju i izgradnji je još jedan od propisa koji uređuje građenje. Detaljnije reguliše predmet ugovora o građenju. Donet je 2009. godine i do sada je istrpeo mnogo izmena i dopuna članova. Trenutno sadrži 223 člana. U prvom članu je navedeno da uređuje „uslove i način uređenja prostora, uređivanje i korišćenje građevinskog zemljišta i izgradnja objekata, vršenje nadzora nad primenom odredaba ovog zakona i inspeksijski nadzor, druga pitanja od značaja za uređenje prostora, uređivanje i korišćenje građevinskog zemljišta i za izgradnju objekata“⁹

Zaključna razmatranja

Ugovor o građenju poznaju skoro sva ovde prikazana uporednopravna zakonodavstva, neka od njih u Zakonu o obligacionim odnosima, kao kod nas, dok neka u građanskom zakoniku. Kod država koje imaju zakonodavstvo uređeno po institucionalnom sistemu, u bliskoj vezi je ugovor o delu sa ugovorom o građenju, ali se vide tendencije i u njihovim propisima da se ugovor o građenju ipak osamostali i odvoji od ugovora o delu. Kod onih koji su pod pandektnim sistemom, poznaju ugovor o građenju, ali pored toga koriste i posebne propise slične našim Posebnim uzansama o građenju, kao što je slučaj sa Nemačkom i VOB teil A i B koje su slične posebnim uzansama.

⁸ Stanković, M., Odgovornost investitora i izvođača radova za štetu proisteklu iz ugovora o građenju: doktorska disertacija, Univerzitet Privredna akademija, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, str. 33

⁹ Zakon o planiranju i izgradnji, *Sl. glasnik RS*, br. 72/09, 81/09-isp. 64/10-odluka US, 24/11, 121/12, 42/13-odluka US, 50/13-odluka US, 98/13-odluka US, 132/14 i 145/14, član 1.

Marija Stanković

A doctoral candidate and teaching assistant at the Faculty of Law for Commerce and Judiciary in Novi Sad, The University of Business Academy

LEGAL REGULATIONS OF CONSTRUCTION CONTRACTS IN SOME COUNTRIES OF THE EUROPEAN UNION

A b s t r a c t

CONSTRUCTION contracts differ from country to country. It is a result of a number of different factors, depending on the legal system that underpins the legislation of a particular Member State of the EU. Regarding the fact that there are two generally accepted systems among the Member States of the European Union, the Roman continental and Anglo-Saxon, the forms of the construction contracts are different. And if we look at the form of the contract in the Roman continental system being divided into a pandekts and institutional system, we can even there find the different variations of the form of the construction contract. As far as Scandinavia is concerned, there are more and more strongholds that it represents the legal system by itself, a kind of mixture of the common law and continental system.

THE author of the paper will show the legal regulation of the construction contract and how it is standardized in some legislative systems of the European Union. Is the construction contract considered to be an independent contractor or there is an analogy being used in the contract for supply of a service as well as in special acts.

Keywords: *contracts, construction contract, the European Union, the form of the contract.*

Literatura

1. ABGB na: <http://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10001622> (pristupila dana 15.05.2017. god)
2. Il Codice civile Italiano, LIBRO QUARTO - Delle obbligazioni , Titolo III - Dei singoli contratti (artt. 1470-1986), Capo VII - Dell'appalto, art. 1655.
3. Stanković, M., (2018). Odgovornost investitora i izvođača radova za štetu proisteklu iz ugovora o građenju: doktorska disertacija, Univerzitet Privredna akademija, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, str. 33
4. Stanković, M., Stanković, M., Borenović, D., (2017), Implementacija i primena pariskog sporazuma u nacionalnim zakonodavstvima članica Evropske unije i u Republici Srbiji, *Ecologica*, No 86, god XXIV, str. 271
5. Statutory Instruments Act 1947., Detaljnije na: <http://www.irishstatutebook.ie/eli/1947/act/44/enacted/en/html> (pristupila dana 16.05.2017. god)
6. O obligacijama i ugovoru o građenju u francuskom građanskom zakoniku na: <https://www.mayerbrown.com/files/Publication/dfa577b7-4efe-4725-86dc-b4202a827f39/Presentation/PublicationAttachment/b467c383-380f-471c-8247-bec62661d51b/Dec2016-A-French-Revolution-for-Construction-Contracts.pdf> (pristupila dana 30.04.2017. god)
7. Lege 17 agosto 1942, n.1150, Lege urbanistica, (tra parentesi gli articoli della legge n.765 1967.)
8. Zakon o obligacionim odnosima, *Sl. list SFRJ*, br. 29/78, 39/85, 45/89 - odluka USJ i 57/89, *Sl. list SRJ*, br. 31/93 i *Sl. list SCG*, br. 1/2003 - Ustavna povelja
9. Zakon o gradnji, *Narodne Novine*, br. 153/13
10. Zakon o planiranju i izgradnji, *Sl. glasnik RS*, br. 72/09, 81/09-isp. 64/10-odluka US, 24/11, 121/12, 42/13-odluka US, 50/13-odluka US, 98/13-odluka US, 132/14 i 145/14